

आङ्गिक *a.* (-की *f.*) [अङ्ग निर्वृत्तार्थे-ठक्] 1 Bodily, corporeal. -2 Gesticulated, expressed by bodily actions; आङ्गिकोऽभिनयः, see अभिनय. -**कः** 1 A player on a tabor or drum. -2 Man's sleeved outer body, garment, a coat reaching below the knees. कश्मीरज-पृषट्टर्षराञ्जितेनाङ्गिकेन च Śiva. B. 21. 19.

आङ्गार [अङ्गाराणां समूहः अण्] A multitude of fire-brands, charcoal.

आङ्गारिकः A charcoal burner; मालाकारोपमो राजन् भव माऽऽङ्गारिकोपमः Mb. 12. 71. 20.

आङ्गिरस *a.* (-सी *f.*) Descended from or referring to Angiras. -**सः** 1 N. of Brihaspati, son of Angiras; अध्यापयामास पितृन् शिशुराङ्गिरसः कविः Ms. 2. 151. तं भासुरं चाङ्गिरसाधिदेवं यथावदानर्चं तदायुषे सः Bu. Ch. 2. 36. -2 Descendants of Angiras (pl.). -3 A particular Sūkta or hymn in the Atharvaveda -4 the soul; अधमास्वेऽन्तरिति सोऽयास्य आङ्गिरसोऽज्ञानां हि रसः Bri. Up. 1. 3. 8. -5 A Kṣatriya by will of Brahṃā and by profession. -6 N. of a particular year. cf. आङ्गिरसस्त्वब्दे मुनिभेदे तदीरितम् । Nm. -**Comp.** -**सत्रम्** The बृहस्पति Satra; सत्रमाङ्गिरसं नाम ह्यासते स्वर्गकाम्यया Bhāg. 10. 23. 3.

आङ्गुषः, षम् [अङ्गुष-स्वार्थे-अन्] Praise, hymn. ब्रह्माङ्गुषं सदनं रोदस्योः Rv. 1. 117. 10.

आङ्ग्य *a.* Belonging to the Anga country.

आचक्ष् 2 **Ā.** 1 To speak, announce, declare, teach, tell, relate, communicate, say, narrate (usually with dat. of person); गुरवे...प्रस्तुतमाचक्षे R. 5. 19, 12. 55, 14. 36; Ms. 4. 59, 81; M. 5; इत्याख्यानविद् आचक्षते Mā. 2; sometimes with acc.; तत्त्वां किमाचक्षमे Bv. 1. 63 say to or address. -2 To name, call, say; शर्व इति प्राच्या आचक्षते Śat. Br. -3 To divine, bespeak; यथा मे हृदय-माचक्षे M. 4. -4 To make known, acquaint, introduce to. -5 To look at, inspect (Ved.). आ चष्ट आसां पाथो नदीनाम् Rv. 7. 34. 10.

आचक्षुस् *m.* [Un. 2. 120] A learned man.

आचतुरम् *ind.* [चतुः पर्यन्तं अच् समासान्त] Till the fourth generation; आचतुरं हीमे पशवो द्रुदं मिथुनायन्ते P. VIII. 1. 15 Sk.

आचन्द्रतारकम् *ind.* As long as there are the moon and stars.

आचपराच *a.* Moving towards and away from. Tāndya Br.

आचम् 1 P. 1 To sip, lick, lap, drink (a small quantity); नाचमे हिममपि वारि वारणेन Ki. 7. 34; पर्याप्त-माचामति U. 4. 1; Bv. 4. 38; त्रिराचामेदपः पूर्वम् Ms. 2. 60, 5. 139. -2 To rinse the mouth (with instr. of the thing); Ms. 2. 61. -3 To lick up, dry or drink up, absorb; आचामति स्वेदलवान् मुखे ते R. 13. 20. -*Caus.*

To cause to sip water; पृष्ठा स्वदितमित्येवं तृप्तानाचामयेत्ततः Ms. 3. 251, 5. 142.

आचमः Rinsing the mouth, sipping.

आचमनम् 1 Rinsing the mouth, sipping water before religious ceremonies, before and after meals &c. from the palm of the hand; दद्यादाचमनं ततः Y. 1. 243, 195 (part of the water sipped being usually allowed to drop down). -2 The water used for rinsing the mouth. -3 Gargling the throat. -4 N. of a plant Andropogon muricatum (Mar. वाळा). -5 Water for rinsing the vulva (Āyurveda). -**Comp.** -**धारिन्**, -**वाहिन्** *m.* A drawer of water; (Hch. 5. 6.)

आचमनकम् [स्वार्थे आधारे वा कच्] 1 The water used for sipping. -2 A spitting pot (Mar. पिकदाण).

आचमनीय *pot. p.* Used for rinsing the mouth. -**यम्**, -**आचमनीयकम्** Water used for rinsing the mouth; a gargle.

आचान्त *p. p.* 1 Sipped and ejected as water. -2 (Actively used) One who has rinsed his mouth or sipped water. -3 Fit for sipping. -**तिः** *f.* Sipping (water) for purifying the mouth; B. R.

आचामः [चम् भावे-चच्] 1 Sipping water, rinsing the mouth. -2 The water or foam of boiled rice (Mar. पेज); Y. 3. 322

आचामक *a.* Rinsing the mouth.

आचामनकम् A spitting pot.

आचाम्य *pot. p.* To be rinsed. -**यम्** Water used for rinsing.

आचयः 1 Collecting, gathering. -2 A collection, heap, plenty.

आचयक *a.* Skilful in collecting or gathering (आचये कुशलः).

आचर् 1 P. 1 To act, practise, do, perform, undertake, exercise; असत्तो ह्याचरन् कर्म Bg. 3. 19; तपस्विकन्या-स्वविनयमाचरति Ś. 1. 24 practises rudeness; स्थितिम् R. 1. 89, 12. 22; त्वं च तस्येष्टमाचरेः V. 5. 20, 1. 19; नाचरे-त्किचिदप्रियम् Ms. 5. 156; Y. 3. 65; न चाप्याचरितः पूर्वैरयं धर्मः Mb.; so सेवाम्, विधिम्, ज्ञानम्, वृत्तिम्. -2 To act or behave towards (with loc.); तस्यो त्वं साधु नाचरः R. 1. 76; विष्णा-विवाचरति शिवे Vop. -3 To act, proceed, manage (without loc.); यद्यदाचरति श्रेष्ठः Bg. 3. 21; जडवल्लोक आचरेत् Mā. 2. 110. -4 To treat; पुत्रं मित्रवदाचरेत् Chāṇ. 11; पुत्रमिवाच-रति शिष्यम् Sk.; Ms. 8. 102; -5 To observe the usual formality; Ś. 7. -6 To come near; approach (Ved.); आ वां चरन्तु वृष्टयः Rv. 8. 25. 6. -7 To step upon, pass through, wander over or about; frequent, resort to, follow; तस्कराचरितो मार्गः Rām.; श्वापदाचरति बने Mb.; अगस्त्याचरितामाशाम् R. 4. 44; परेताचरितां दिशम् Rām.; अविद्वज्जाचरित एष मार्गः K. 173. -8 To have intercourse